

hrvatskim zemljama u drugoj polovici 19. stoljeća. Prema našem mišljenju, jedino što se moglo bolje izvesti je izlaganje referata umjesto čitanja (ponajviše zbog zanimljivosti), što je, uostalom, učinio i velik dio izlagača. O važnosti ovoga skupa svjedoči i širok izbor tema među kojima je, što je očekivano, dominirala uža crkvena problematika (7 radova), koja je unatoč kvantitativnoj premoći sa znanstvenoga stajališta najmanje kvalitetno obrađena, nad političkom (5) i društvenom (4), uz po jedan vrlo kvalitetan rad iz područja jezika, gospodarstva, arhivistike i historiografije o povijesnoj osobi. Neke su od tema izuzetno dobro obrađene uz korištenje izvorne građe, ali s druge je strane bio i manji broj radova čija bi kvaliteta, u prvom redu zbog nepoznavanja metodologije znanstvenoga rada, bila primjerenija stručnom skupu ili okruglom stolu, što je na kraju rezultiralo vrlo skromnom raspravom. Ono što se također dalo primijetiti, izrazita je prevaga tema u korist Jurja Dobrile, iako su one vezane uz glazbeni dio bile vrlo zapažene, posebno posljednje dvije o Brajšinoj ostavštini te prvim godinama djelovanja zbora koji krasi ime slavnoga skladatelja. Najveći značaj ovoga okupljanja stručnjaka i ljubitelja domaće kulture, umjetnosti i znanosti je svakako otvaranje starih tema mladim autorima koji će u budućnosti zasigurno pridonijeti rasvjetljavanju i problematiziranju pojedinih poglavlja istarske povijesti o kojima je na ovome skupu bilo riječi.

Ivan Žagar

Radionica za suvremenu povijest,

Pula, Sveučilište Jurja Dobrile, 8. – 9. studenoga 2012.

U organizaciji Odsjeka za povijest Odjela za humanističke znanosti i Centra za kulturološka i povijesna istraživanja socijalizma 8. i 9. studenoga 2012. na Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli održan je skup *Radionica za suvremenu povijest*. Prvi je dan bio radni i održan je na pulskom Sveučilištu, a drugi je dan bio rezerviran za posjet rezidencijalnim objektima na otočju Brijuni, koji su bili pozornica niza važnih događaja u suvremenoj povijesti. Skup je nastao na temelju istoimenoga kolegija koji je 2011. u sklopu diplomskog studija povijesti pokrenuo Igor Duda. Osim Igora Duda, u Organi-

zacijskom odboru skupa bili su Anita Buhin i Igor Stanić. Skup je započeo uvodnom riječju Igora Duda koji je naglasio da je *Radionica za suvremenu povijest* naslijedila stariju *Radionicu za suvremenu socijalnu povijest* koju su pokrenuli akademske 2004./2005. godine i na kojoj su bili okupljeni studenti dodiplomskoga studija kojima je Duda, kao asistent Stijepa Obada, bio sumentor pri izradi diplomskih radova. Zamisao skupa bila je da studenti koji su završili diplomski studij i apsolvirali pripreme izlaganja na temelju svojih diplomskih radova u trajanju od dvadesetak minuta te da tako predstavljaju svoje istraživanje. Duda je zahvalio odjelnoj knjižnici na ustupljenom prostoru čitaonice, Vladi Republike Hrvatske na suglasnosti za posjet rezidencijalnim objektima na Brijunima i Odjelu za humanističke znanosti na potpori. Skup su potom pozdravili predstojnica Odsjeka za povijest prof. dr. sc. Klara Buršić-Matijašić i prorektor za međunarodnu suradnju Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli prof. dr. sc. Ivan Jurković.

Među izlagačima je trebalo biti sedam magistara povijesti i dvojica apsolviranih, no zbog opravdanih razloga sa skupa su izostali Saša Vežgagić koji je trebao održati izlaganje „Godine liberalizacije u Jugoslaviji 1964. – 1971.“ i Predrag Bosić s temom „Povijest turizma u Istri 1945. – 1990.“. Šest izlaganja bilo je iz razdoblja socijalizma u Hrvatskoj i Jugoslaviji, iz područja društvene, gospodarske, kulturne i političke povijesti, dva su obrađivala hrvatsku vojnu i društvenu povijest devedesetih godina XX. st., a jedno se bavilo razdobljem završetka Prvoga svjetskog rata. Rad skupa bio je podijeljen na tri grupe izlagača prema kronološkom i tematskom kriteriju. Nakon svakoga izlaganja bilo je predviđeno vrijeme za pitanja i raspravu.

Ivan Vuk je pod naslovom „Međimurje poslije Prvog svjetskog rata 1918. – 1919.“ govorio o revolucionarnim zbivanjima u Međimurju krajem Prvoga svjetskoga rata te o uvođenju prijekoga suda čija je posljedica bilo stradavanje preko stotinu ljudi. Svoje istraživanje proveo je na temelju arhivskih spisa iz Fonda Narodnoga vijeća Slovenaca, Hrvata i Srba te na ostavštini Ivana Novaka. Zatim je Igor Stanić održao izlaganje „Radnička klasa u Hrvatskoj od diktature proletarijata do tržišnog socijalizma“. Pozornost je usmjerio na uvođenje samoupravljanja u Hrvatskoj, na ulogu medija u njegovom promicanju te na položaj radnika u sustavu samoupravljanja. Istraživanje se temeljilo na državnim, partijskim, statističkim, novinskim i filmskim izvorima.

Valentina Gržinić govorila je o temi „Rad, mladost i Republika. Obilježavanje socijalističkih praznika u Istri“, a riječ je o obilježavanju triju socijalističkih praznika (Praznik rada, Dan mladosti i Dan Republike) u Istri. Prilikom istraživanja i analiziranja proslave praznika autorica se koristila novinskim izvještajima iz *Glasa Istre*. Zatim je Anita Buhin u izlaganju „Kulturna povijest nogometa u socijalističkoj Hrvatskoj“ stanje odnosa prikazala kroz sukob Televizije i Nogometnog saveza oko prava prenošenja nogometnih utakmica. Istraživanje je provela na novinskim izvorima i memoarima pojedinih igrača.

U zadnjem dijelu skupa predstavljeni su radovi čije su teme obuhvaćale kraj osamdesetih i devedesete godine XX. stoljeća. Ivana Žufić je u izlaganju „Hrvatski i srpski pogled na posljednje desetljeće Jugoslavije“ govorila o jačanju netrpeljivosti u Jugoslaviji te kako je to prikazano u dvama tjednicima, jednom hrvatskom (*Danas*) i jednom srpskom (*Nin*). Zatim je Adriano Ivetić pod naslovom „Istra u Domovinskom ratu 1991. godine“ govorio o ulozi Istre u Domovinskom ratu, povlačenju JNA iz Istre te o opasnostima po izbijanje sukoba i pojedinačnim provokacijama na području poluotoka. Svoje istraživanje temeljio je na člancima iz *Glasa Istre*. Izlagački dio skupa zatvorio je Vedran Leutar temom „Utjecaj političkih promjena na društvo u Hrvatskoj nakon raspada SFRJ“. Govorio je o događajima koji su uslijedili nakon raspada Jugoslavije, a svoje je istraživanje proveo koristeći se novinskim člancima iz tjednika *Danas* i *Globus*.

Nakon svakoga izlaganja uslijedila su pitanja i rasprava. Ivan Vuk je odgovarao na pitanja kakva je bila uloga čakovečkoga Narodnog vijeća, a kakva središnjega Narodnog vijeća iz Zagreba, kako se odražavalo političko i vojno djelovanje Kraljevine Srbije u razrješavanju toga graničnoga spora te do koje su mjere bile izražene demografske promjene. Nakon izlaganja Igora Stanića rasprava se povelala oko uspješnosti koncepta samoupravljanja, o slabim stranama koje su sprječavale potpunu primjenu teorije u praksi, odnosima između radničkih savjeta, organizacija Saveza komunista i sindikalne podružnice u poduzećima te o položaju direktora. Nakon izlaganja Valentine Gržinić razgovaralo se o mjeri u kojoj se jugoslavenski praznici uklapaju u teoriju izmišljanja tradicije te koje su bile promjene u proslavama pojedinih praznika kroz vrijeme? Izlaganje Anite Buhin potaknulo je raspravu o funkcioniranju Jugoslavenske radiotelevizije na republičkoj razini, o ulozi marketinga u politici tv-prijenosa te o sličnostima jugoslaven-

ske situacije s onom u Zapadnoj i Istočnoj Europi. Ivana Žufić odgovarala je na pitanja do koje su mjere mediji u danim okolnostima mogli biti objektivni i neutralni, odnosno jesu li bili produžena ruka političkih rukovodstava, na koji način hrvatski mediji izlaze iz hrvatske šutnje, jesu li odabrani hrvatski i srpski mediji prenosili jedni druge. Nakon izlaganja Adriana Ivetića prisutne je najviše zanimala uloga lokalnih vlasti u očuvanju mira u Istri te kako je *Glas Istre* pristupao toj temi. Nakon izlaganja Vedrana Leutara raspravljalo se o potrebi vremenskoga odmaka te o stanju u Istri s obzirom na buđenje regionalističkih težnji.

Nakon posljednjega izlaganja uslijedila je završna rasprava pa zaključak skupa. Igor Duda je rezimirao da se dio izlaganja bavio izgradnjom socijalističkoga sustava, dok se drugi dio bavio razgradnjom toga sustava te dodao da su se čak i ona izlaganja koja nisu bila usko vezana za političku povijest referirala na politički sustav, na područjima kao što su provođenje samoupravljanja, ideologiziranje praznika i nacionalizmi. S obzirom na korištene izvore, izlaganja su najčešće govorila o zastupljenosti pojedinih tema u medijima i medijskim interpretacijama pojedinih događanja i procesa. Iako su bila kronološki poredana, tema zaokruživanja ili očuvanja nacionalnoga teritorija pokazala se ključnom i na početku razdoblja, neposredno nakon Prvoga svjetskoga rata, i na samom kraju razdoblja, tijekom Domovinskoga rata. Na samome kraju sudionici su bili potaknuti na historiografsku raspravu o svojoj motiviranosti za istraživanje odabranih tema, o utjecaju sjećanja na istraživanje najnovije povijesti te o mjestu socijalističkog razdoblja u okviru nacionalne povijesti.

Zajednički zaključak bio je da je skup kvalitetom izlaganja i razinom rasprave nadmašio očekivanja. Posjećenost skupa bila je velika, a u publici su bili profesori s Odsjeka za povijest i drugih odsjeka Odjela za humanističke znanosti, sadašnji i bivši studenti te nekoliko učenika pulske Gimnazije. Ne treba zaboraviti spomenuti da je ovo bio prvi skup ovakve vrste otkada postoji studij povijesti u Puli. Na skupu su bivši i sadašnji studenti dobili priliku predstaviti svoje diplomske radove koji su se temeljili na primarnim i novinskim izvorima te predstaviti izvorne istraživačke radove koji u obliku diplomskih radova prelaze sto kartica teksta. Obradene su mnoge teme koje su zapostavljene te je dan doprinos popunjavanju praznina u hrvatskoj historiografiji. Skup i zamisao kolegija Radionica za suvremenu povijest svoj konačni rezultat dobit će u obliku *Zbornika Radionice za suvre-*

menu povijest u kojem će izlagači dio svojih diplomskih radova uobličiti u znanstvene članke.

Igor Stanić

18. međunarodno arheološko savjetovanje „Privatne i javne igre od prapovijesti do ranog srednjeg vijeka“, Pula, Medulin, Rovinj, 22. – 24. studenoga 2012.

„Javne i privatne igre od prapovijesti do ranog srednjeg vijeka kao multidisciplinarna arheološka, epigrafska, etnografska, povijesna i općecivilizacijska tema dio su ljudskog života, ponekad tajanstvene i gotovo nepoznate u današnjici“ istakla je pok. prof. dr. sc. Vesna Girardi Jurkić u „Proslovu“ pripreme i organizacije 18. međunarodnog arheološkog savjetovanja „Javne i privatne igre od prapovijesti do ranog srednjeg vijeka“, koje je od 22. do 24. studenoga 2012. održano u Istri (Pula, Medulin i Rovinj) pod trajnim pokroviteljstvom UNESCO-a i u suradnji s Centrom za povijesna istraživanja (*Centro di ricerche storiche*) u Rovinju i Društvom za povijest i kulturni razvitak Istre u Puli.

Skup je bio podijeljen u dvije cjeline: jednu čine predavanja na osnovnu temu o privatnim i javnim igrama kroz povijesna razdoblja (prapovijest, antika, rani srednji vijek), a drugu ona o novim arheološkim istraživanjima („Novitates“). Otvorenje skupa, uz pozdravne riječi „punoljetnosti“ arheoloških savjetovanja i redovite godišnje razmjene znanstvenih rezultata, obilježeno je minutom šutnje za preminulu utemeljiteljicu višegodišnjih savjetovanja i glavnu urednicu časopisa *Histria antiqua* Vesnu Girardi Jurkić, uz *in memoriam* akademika Emilija Marina u Svečanoj dvorani Tone Peruška Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli. Istoga dana poslijepodne, uz pozdravne riječi načelnika Općine Medulin Gorana Buića, u općinskoj je dvorani održan dio savjetovanja posvećen novim rezultatima arheoloških istraživanja. Drugoga dana skup je održan u knjižnici Centra za povijesna istraživanja u Rovinju uz pozdravne riječi dogradonačelnika Marina Budicina i ravnatelja Centra Giovannija Radossija, a točno u podne Guido Rosada, Emilio Marin, Robert Matijašić, Giovanni Radossi i Kristina Džin u svečanoj dvorani rovinjske Gradske palače predstavili su 21. svezak godiš-